

**UCHWAŁA NR XXVII/293/20
RADY MIEJSKIEJ W PABIANICACH**

z dnia 17 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
dla Miasta Pabianic na 2021 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 i 1818) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic na 2021 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Pabianic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pabianicach

Krzysztof Rąkowski

Załącznik do uchwały Nr XXVII/293/20

Rady Miejskiej w Pabianicach

z dnia 17 grudnia 2020 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA PABIANIC NA 2021 ROK

I. Wstęp

Alkohol to jeden z najczęściej spotykanych środków psychoaktywnych. Nadużywanie go stanowi poważny problem zdrowotny, społeczny oraz ekonomiczny. Może powodować m.in. pogorszenie stanu zdrowia, naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, rozpad więzi rodzinnych, ubóstwo oraz bezrobocie. Szkody wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do osób uzależnionych (lub nadużywających alkoholu), ale obejmują również swoim zasięgiem członków rodzin i osoby żyjące w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych.

W myśl art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Dlatego też działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych są przedmiotem szczególnej troski samorządu lokalnego. Miasto Pabianice działania te podejmuje w oparciu o uchwalany corocznie program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic na 2021 rok, zwany dalej Programem, jest elementem strategii rozwiązywania problemów społecznych. Program stanowi realizację celu operacyjnego 2: „*Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi*” wskazanego w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. Jednocześnie art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanej dalej Ustawą, określa najważniejsze kategorie zadań, które powinny być realizowane przez samorządy gminne oraz sposób ich realizacji. Zadaniem własnym gminy jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

Realizacja Programu ma na celu przede wszystkim ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu, integrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu.

W 2020 r. w związku z epidemią COVID-19 zostały wprowadzone na terenie Polski nowe regulacje, m.in. konieczność zachowania dystansu społecznego i związane z tym obostrzenia. Zmianie uległo również funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin. Izolacja, brak kontaktów z otoczeniem jak również zawieszenie bezpośrednich zajęć z terapeutami lub mityngów mogą mieć znaczący wpływ na utrzymanie abstynencji. Dlatego też w Programie powinny znaleźć się oferta dot. edukacji publicznej w zakresie wpływu stanu epidemii COVID-19 na problemy alkoholowe, szczególnie w zakresie ochrony dzieci i dorosłych przed przemocą w rodzinie.

Program przygotowano w oparciu o wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz doświadczenie zdobyte w trakcie realizacji poprzednich edycji Programu.

II. Podstawa prawna

Obowiązek uchwalenia przez Radę Miejską w Pabianicach niniejszego Programu wynika z art. 4¹ ust. 2 Ustawy. Istotne znaczenie mają również inne akty prawne, w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 ze zm.);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876);
- 3) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218);
- 5) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- 6) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- 7) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Program skorelowany jest z następującymi dokumentami:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic;
- 2) Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pabianic;
- 3) Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic;
- 4) Programem Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic;
- 5) Programem współpracy Miasta Pabianic z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

III. Adresaci

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Pabianic, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką a w szczególności do:

- 1) dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli,
- 2) osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (w tym osób pijących szkodliwie lub ryzykownie),
- 3) osób uzależnionych od alkoholu,
- 4) osób współuzależnionych, Dorosłych Dzieci Alkoholików i ofiar przemocy,
- 5) osób zawodowo zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

IV. Diagnoza

Zgodnie z badaniem wykonanym na zlecenie Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi w 2015 r. pn. „Rozpowszechnianie picia napojów alkoholowych oraz używania narkotyków wśród mieszkańców województwa łódzkiego”, które miało na celu ustalenie ważności problemów związanych z alkoholem i narkotykami na tle pozostałych zagadnień społecznych, jednym z najważniejszych problemów jest picie alkoholu przez młodzież (90% badanych) oraz alkoholizm (88% badanych). Osoby, które głównie widziały problem w alkoholizmie to w większości kobiety oraz osoby w wieku 65 lat i więcej.

W badaniu odnotowano istotne zróżnicowania w ocenie ważności problemów związanych z pićm alkoholu przez młodzież. Sześciu na dziesięciu badanych mieszkańców Łodzi i podobny odsetek respondentów mieszkających w małych miastach poniżej 50 tys. mieszkańców przyznało, że picie alkoholu przez młodzież jest bardzo ważnym problemem w ich miejscowości (odpowiednio: 62,3% - w Łodzi oraz 61,8% w miastach poniżej 50 tys. mieszkańców). Inaczej widzą tę kwestię mieszkańcy średnich miast województwa tzn. od 50-200 tys. mieszkańców oraz respondenci zamieszkali na wsi. Jedynie, co czwarty z nich stwierdził, że problem picia alkoholu przez młodzież to bardzo ważny problem w ich miejscowości (odpowiednio: 28% i 25%).

Jak wynika z Raportu z Ogólnopolskich Badań Ankietyowych zrealizowanych w 2015 r. pn. „Używanie Alkoholu i Narkotyków przez Młodzież Szkolną” napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia miały za sobą 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych.

W 2015 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Pabianicach zrealizowano badanie społeczne pn. „Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych na terenie Miasta Pabianic w 2015 r.”. Jak wskazują wyniki powyższych badań ponad połowa (54,9%) dorosłych mieszkańców Pabianic spożywa alkohol, przy czym częściej są to mężczyźni (69,4%) niż kobiety (43,1%). Alkohol najczęściej spożywają osoby w wieku 25-34 lata (68,3%) oraz 18-24 lata (67,3%). Pod względem dochodów i wykształcenia, po alkohol najchętniej sięgają osoby z wysokimi zarobkami (85,7%) oraz z wyższym wykształceniem (63,5%).

W 2019 r. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Instytutu Psychiatrii i Neurologii zrealizowali w maju i czerwcu 2019 r. w ramach europejskiego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) audytoryjne badanie ankietowe na losowej próbie reprezentatywnej 2841 uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz 3089 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat). Wyniki badania ESPAD sugerują, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w swoim życiu piło alkohol 84% uczniów z młodszej grupy i 96% uczniów ze starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w okresie ostatnich 30 dni przed badaniem spożywało alkohol 47% piętnasto- i szesnastolatków oraz 76% siedemnasto- i osiemnastolatków. Porównanie wyników badania z 2019 r. z wynikami wcześniejszych badań wskazuje na trend spadkowy rozpowszechnienia picia wśród gimnazjalistów zapoczątkowany w 2007 r. Wcześniej obserwowano tendencję wzrostową.

Należy zaznaczyć, że w 2019 r. odsetek dziewcząt, które piły w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem jest nieznacznie wyższy, niż odsetek chłopców. Świadczy to o większym spadku rozpowszechnienia picia wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród wszystkich respondentów jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, 11% uczniów z młodziej grupy wiekowej i 19% ze starszej grupy wiekowej, chociaż raz upiło się w takim stopniu, że doświadczało zaburzeń równowagi, mowy lub nie pamiętało, co się z nimi działo.

Badanie w 2019 r. w stosunku do 2015 r. wykazało bardziej liberalne podejście rodziców do picia alkoholu przez ich dzieci.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach (MKRPA) realizuje zadania zawarte w Ustawie, m.in. prowadzi kontrole przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych przez te placówki.

Tab. 1. Działania realizowane przez MKRPA

Działania realizowane przez MKRPA	2017	2018	2019
Liczba kontaktów z kuratorem/ pracownikiem socjalnym/ asystentem rodziny	63	54	45
Liczba przeprowadzonych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i ich rodzinami	320	300	285
Liczba rodzin objętych pomocą MKRPA	118	106	95
Liczba kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	102	66	83
Liczba wniosków skierowanych do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, które nie wyrażają zgody na podjęcie dobrowolnego leczenia	56	70	67

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Powyższe zestawienie pokazuje, że w latach 2017, 2018 i 2019 liczba podjętych przez MKRPA kontaktów z przedstawicielami służb działających na rzecz rodziny, jak również liczba przeprowadzonych rozmów

z osobami nadużywającymi alkoholu i ich rodzinami oraz liczba rodzin objętych pomocą wykazuje tendencję spadkową.

Liczba kontroli przeprowadzonych przez MKRPA w 2017 r. wyniosła 102, w 2018 r. znacznie spadła i wyniosła 66. W 2019 r. zostały przeprowadzone 83 kontrole.

MKRPA w 2017 r. skierowała 56 wniosków, w 2018 r. – 70 wniosków, a w 2019 r. – 67 wniosków do Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego w Pabianicach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, które nie wyrażają zgody na podjęcie dobrowolnego leczenia lub nie zgłaszają się na wezwania Komisji.

Osoby uzależnione od alkoholu mogą uzyskać pomoc w działającym w strukturach Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. - **Pabianickim Centrum Psychiatrycznym**, które prowadzi Poradnię Leczenia Uzależnień.

Tab. 2. Świadczenia gwarantowane finansowane przez Miasto Pabianice

Rodzaj udzielonego świadczenia	2017		2018	
	Liczba udzielonych świadczeń	Liczba osób korzystających ze świadczeń	Liczba udzielonych świadczeń	Liczba osób korzystających ze świadczeń
Sesja psychoterapii indywidualnej	163	57	216	79
Sesja psychoterapii grupowej	28	56	35	44
Sesja psychoterapii rodzinnej	19	4	1	1
Sesja psychoedukacyjna	12	26	8	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCM Sp. z o.o.

W analizowanym okresie liczba udzielonych w Poradni Leczenia Uzależnień świadczeń w ramach sesji psychoterapii indywidualnej i grupowej wykazuje tendencję wzrostową. Liczba osób biorących udział w psychoterapii indywidualnej w 2018 r. wzrosła o 22 w odniesieniu do roku 2017 i wynosi 79 (w roku 2017 – 57). Liczba osób korzystających z psychoterapii grupowej w 2017 r. wyniosła 56, a w 2019 r. spadła do 44.

W 2017 r. z 19 sesji psychoterapii rodzinnej skorzystały 4 osoby współuzależnione, a w 2018 r. udzielono jedną poradę jednej osobie współuzależnionej.

Obserwowany jest spadek liczby osób biorących udział w sesji psychoedukacyjnej (liczba osób w 2018 r. spadła o 8 osób w stosunku do 2017 r.). Tym samym w analizowanym okresie spadła liczba udzielonych porad w ramach sesji psychoedukacyjnej (2017 r. – 12, 2018 r. – 8).

W 2019 r. Miasto nie finansowało porad w ramach świadczeń gwarantowanych

Tab. 3. Świadczenia gwarantowane finansowane przez NFZ

	2017	2018	2019
Liczba udzielonych świadczeń	2 380	2 388	3 356
Liczba osób korzystających ze świadczeń, w tym:	451	492	787
kobiety	120	124	222
mężczyźni	331	368	565

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCM Sp. z o.o.

W latach 2017 i 2018 liczba udzielonych świadczeń finansowanych przez NFZ utrzymuje się na podobnym poziomie. W roku 2019 nastąpił znaczny wzrost udzielonych świadczeń w stosunku do lat 2017 i 2018.

Tym samym liczba osób korzystających ze świadczeń wykazuje tendencję wzrostową (2017 r. – 451, 2018 r. – 492 i 2019 r. – 787). Ze świadczeń w analizowanym okresie korzysta zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet.

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (MCPS)

Celem działalności MCPS jest wspieranie osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. W części rodzin korzystających z pomocy społecznej występuje problem uzależnienia od alkoholu. Poniżej w tabeli zostały zawarte dane pozyskane z MCPS.

Tab. 4. Rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2017, 2018 i 2019

	2017	2018	2019
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej OGÓŁEM, w tym:	1 643	1 428	1 327
z powodu uzależnień lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego członka rodziny	73	39	25
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM, w tym:	1 395	1 187	1 512
liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej	198	181	194

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MCPS

Z powyższego zestawienia wynika, że w analizowanych latach widoczny jest spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną, w tym rodzin objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej jaką jest alkoholizm.

Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej wyniosła w 2017 r. – 1395, w 2018 r. spadła do 1187, a w 2019 r. wzrosła do 1512. Liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej, w latach 2017 i 2019 kształtuje się na podobnym poziomie i wynosi odpowiednio 198 i 194, natomiast w roku 2018 z pomocy w postaci pracy socjalnej objęto 181 rodzin z problemem alkoholowym.

Działający w strukturach **Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (OPiS)** - Punkt Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych, prowadzi konsultacje indywidualne i grupowe dla osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz konsultacje w ramach programu „Pomarańczowa Linia” wobec rodziców dzieci upijających się.

Tab. 5. Konsultacje udzielone przez Punkt Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych

	2017	2018	2019
Liczba konsultacji indywidualnych dla osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy	591	201	441
Liczba konsultacji udzielonych w ramach grupowego programu edukacyjnego dla osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy	229	144	293
Liczba konsultacji udzielonych w ramach programu „Pomarańczowa Linia” wobec rodziców dzieci upijających się	255	236	120

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej

W 2017 r. odnotowano prawie trzykrotnie więcej konsultacji indywidualnych dla osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy niż w roku 2018. W 2019 r. liczba konsultacji znacznie wzrosła w stosunku do roku 2018 (201) i wyniosła 441.

Podobnie jest w przypadku konsultacji udzielonych w ramach grupowego programu edukacyjnego dla osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy. W 2018 r. udzielono ich o 85 mniej niż w 2017 r. Natomiast w roku 2019 odnotowano prawie dwukrotnie wzrost konsultacji w stosunku do roku 2018.

Liczba konsultacji udzielonych w ramach programu „Pomarańczowa Linia” wobec rodziców dzieci upijających się wykazuje w latach 2017, 2018 i 2019 tendencję spadkową i wynosi odpowiednio 255, 236 i 120.

Tab. 6. Liczba osób, którym udzielono pomocy w Punkcie Konsultacyjnym ds. Problemów Alkoholowych

	2017	2018	2019
Liczba osób, którym udzielono pomocy w Punkcie Konsultacyjnym ds. Problemów Alkoholowych	153	117	113

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej

W 2017 r. liczba osób, którym udzielono pomocy w Punkcie Konsultacyjnym ds. Problemów Alkoholowych, wyniosła 153. W 2018 r. i 2019 r. liczba ta znacznie spadła i wynosi odpowiednio 117 i 113.

Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie działający w strukturach Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej oferuje specjalistyczne poradnictwo dla osób doznających przemocy m.in. poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne. Punkt zapewnia również specjalistyczną pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym - wsparcie wykwalifikowanych socjoterapeutów i pedagogów, którzy udzielają pomocy zarówno dzieciom jak i ich opiekunom.

Tab. 7. Liczba konsultacji indywidualnych udzielonych przez Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie

	2017	2018	2019
Konsultacje indywidualne dla członków rodzin z problemem alkoholowym w rodzinie	321	305	302

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy w Rodzinie

W 2017 r. udzielono w Punkcie 321 konsultacji indywidualnych dla członków rodzin z problemem alkoholowym w rodzinie, w 2018 r. liczba ta spadła w stosunku do roku 2017 o 16, w 2019 r. utrzymuje się na podobnym poziomie jak w 2018 r.

Klub Integracji Społecznej (KIS) - działający w Ośrodku Profilaktyki i Integracji Społecznej, podejmuje działania w celu wspierania zatrudnienia socjalnego, szczególnie uwzględniając działania skierowane do osób uzależnionych od alkoholu.

Tab. 8. Klienci Klubu Integracji Społecznej

	2017	2018	2019
Liczba klientów skierowanych do prac społecznie użytecznych	174	136	121
Liczba klientów KIS, w tym:	202	162	170
z problemem alkoholowym	40	54	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej

Dane przedstawione w powyższej tabeli wskazują, że liczba klientów skierowanych do prac społecznie użytecznych w latach 2017, 2018 i 2019 wyraźnie spada. Z działań KIS skorzystały w 2017 r. – 174 osoby, w 2018 r. liczba ta spadła o 38 w stosunku do roku 2017 i wyniosła 136. W 2019 r. Klub skierował do programu prac społecznie użytecznych – 121 osób.

W 2017 r. z pomocy KIS skorzystały 202 osoby, w 2018 r. liczba osób spadła o 20% w stosunku do 2017 r. i wyniosła 162. W 2019 r. odnotowuje się nieznaczny wzrost klientów KIS w porównaniu do roku 2018 (2019 r. – 170). Liczba klientów KIS z problemem alkoholowym utrzymuje się w latach 2017 i 2019 na podobnym poziomie (odpowiednio 40 i 37), natomiast w roku 2018 wyniosła 54.

Placówka Wsparcia Dziennego „Junior” (PWD) pracuje z dziećmi i dla dzieci w wieku 7 – 18 lat. Placówka działa w formie specjalistycznej i socjoterapeutycznej.

Tab. 9. Dane dot. działalności Placówki Wsparcia Dziennego za lata 2017, 2018 i 2019

	2017	2018	2019
Liczba dzieci uczęszczających do PWD, w tym:	54	49	62
dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	10	10	16
Liczba rodzin objętych pomocą, w tym:	46	37	47
rodzin z problemem alkoholowym	8	8	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MCPS

Z analizy uzyskanych danych wnioskuje się, że w 2017 r. liczba dzieci uczęszczających do PWD wyniosła 54, w 2018 r. spadła o 5 i wyniosła 49, a w 2019 r. wzrosła do 62. Liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w 2017 r. i 2018 r. jest na tym samym poziomie i wynosi 10, natomiast w roku 2019 wynosi 16.

Liczba rodzin objętych przez PWD pomocą w 2017 r. wyniosła 46, w 2018 r. spadła do 37, a w 2019 r. odnotowuje się wzrost do 47. Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą w latach 2017 i 2018 kształtuje się na tym samym poziomie i wynosi 8. Nieznaczny wzrost do roku 2018 można zaobserwować w 2019 r. (liczba rodzin wynosi 11).

Zjawiskiem często towarzyszącym nadużywaniu alkoholu jest występowanie przemocy w rodzinie. Skalę

tego problemu wskazują dane pozyskane z **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Zespół)**.

Tab. 10. Dane dotyczące osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017-2018

	2017	2018	2019
Liczba konsultacji dla członków rodzin z problemem alkoholowym w rodzinie	100	90	88
Liczba sporządzonych procedur Niebieskie Karty w rodzinach, w których współwystępuje problem alkoholowy	82	78	69
Liczba utworzonych grup roboczych zajmujących się rodzinami z problemem alkoholowym	82	64	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu

Analiza powyższych danych wskazuje, że w latach 2017, 2018 i 2019 stopniowo spada liczba konsultacji dla członków rodzin z problemem alkoholowym w rodzinie i wynosi odpowiednio 100, 90 i 88. Tendencję spadkową obserwuje się również przy procedurze sporządzania Niebieskich Kart w rodzinach, w których współwystępuje problem alkoholowy (2017 – 82, 2018 – 78, 2019 – 69). W 2017 r. utworzono 82 grupy robocze zajmujące się rodzinami z problemem alkoholowym w 2018 r. – 64 a w 2019 r. – 62. Należy jednak pamiętać, że trudno określić skalę zjawiska przemocy, ponieważ akty przemocy mogą być ukrywane.

Straż Miejska w Pabianicach podejmuje interwencje wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych.

Tab.11. Interwencje wobec osób spożywających alkohol w miejscu publicznym

	2017	2018	2019
Liczba podjętych interwencji wobec osób spożywających alkohol w miejscu publicznym, w tym:	231	210	295
Liczba osób pouczonych	114	130	175
Liczba osób ukaranych mandatem	95	79	115
Liczba osób, wobec których skierowano do Sądu wnioski o ukaranie	4	1	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Pabianicach

Z danych Straży Miejskiej wynika, że liczba podjętych interwencji wobec osób spożywających alkohol w miejscu publicznym w 2019 r. znacznie wzrosła w stosunku do lat 2017 i 2018 i wyniosła 295 (2017 – 231, 2018 – 210). W analizowanym okresie obserwuje się wzrost liczby osób pouczonych przez SM (2017 – 114, 2018 – 130, 2019 – 175). Liczba osób ukaranych mandatem w 2017 r. wyniosła 95, 2018 r. – 79, 2019 – 115. Odnotowuje się niewielki odsetek osób, wobec których skierowano do Sądu wnioski o ukaranie (2017 – 4, 2018 – 1, 2019 – 5).

V. Dostępność napojów alkoholowych

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 4 Ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, szczególności poprzez ograniczenie dostępności alkoholu. Wynikające z art. 4¹ ust. 2 zobowiązanie do uwzględnienia w Programie działań w zakresie zmniejszenia dostępności fizycznej alkoholu służy realizacji celu operacyjnego 2: „*Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi*” wskazanego w Narodowym Programie Zdrowia.

W celu realizacji powyższego oraz mając na uwadze przede wszystkim zdrowie swoich mieszkańców Miasto Pabianice podejmuje działania w ramach polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi m.in. poprzez fizyczne ograniczenie dostępności napojów alkoholowych na terenie Miasta.

Z uwagi na powyższe zostały podjęte stosowne działania o charakterze legislacyjnym.

Do dnia 30 sierpnia 2018 r. obowiązywała w Pabianicach uchwała Nr XI/81/03 Rady Miejskiej w Pabianicach z dnia 11 czerwca 2003 r. w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie miasta Pabianic miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosił 250.

Zgodnie z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, który zmienił art. 12 Ustawy, rady gmin zostały zobowiązane do dnia 9 września 2018 r. m.in. do ustalenia w drodze uchwały maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy. Zmiana przepisów spowodowała, że od 2018 r. limitowana jest liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a nie jak dotąd liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Limitem objęto również zezwolenia na sprzedaż alkoholu do 4, 5% oraz piwo.

Rada Miejska w Pabianicach w dniu 26 lipca 2018 r. podjęła uchwałę nr LVII/733/18 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Pabianic. Minimalna odległość punktów sprzedaży napojów alkoholowych od miejsc chronionych nie uległa zmianie i wynosi 100 metrów. Uchwała weszła w życie 31 sierpnia 2018 r.

Zgodnie z ww. uchwałą limit na poszczególne rodzaje zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych został ustalony na poziomie:

1)zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia:

- a)w miejscu sprzedaży - 80 zezwoleń,
- b)poza miejscem sprzedaży - 160 zezwoleń;

2)zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa):

- a)w miejscu sprzedaży - 50 zezwoleń,
- b)poza miejscem sprzedaży - 150 zezwoleń;

3)zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu:

- a)w miejscu sprzedaży - 55 zezwoleń,
- b)poza miejscem sprzedaży - 145 zezwoleń.

W czerwcu 2020 r. Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach przeprowadził obejmującą lata 2018 i 2019 analizę dostępności napojów alkoholowych na terenie Miasta Pabianic.

Tab. 12. Liczba obowiązujących zezwoleń w latach 2018 i 2019

Rodzaj zezwoleń według zawartości alkoholu	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:					
	poza miejscem sprzedaży (handel)			w miejscu sprzedaży (gastromia)		
	limit zgodnie z uchwałą z 2018 r.	stan na 31.12.2018 r.	stan na 31.12.2019 r.	limit zgodnie z uchwałą z 2018 r.	stan na 31.12.2018 r.	stan na 31.12.2019 r.
do 4,5% oraz piwo	160	127	126	80	64	56
4,5% -18%	150	118	116	50	33	28
powyżej 18%	145	119	118	55	37	29
Razem:	445	364	360	185	134	113

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych

Analiza powyższych danych pokazuje, że w 2019 r. liczba obowiązujących zezwoleń wydanych dla placówek handlowych utrzymuje się na podobnym poziomie wykazując nieznaczną tendencję spadkową. Widoczny jest spadek liczby obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych dla placówek gastronomicznych z 134 w 2018 r. do 113 w 2019 r.

Tab.13. Liczba wydanych zezwoleń w latach 2018 i 2019

Rodzaj zezwoleń wg zawartości alkoholu	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia			
	poza miejscem sprzedaży		w miejscu sprzedaży	
	2018	2019	2018	2019
do 4,5% oraz piwo	39	20	18	16
powyżej 4,5% do 18%	38	18	10	7

powyżej 18%	37	19	6	8
Razem:	114	57	34	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych

Powyższe zestawienie pokazuje, że znacznie spadła liczba wydanych w 2019 r. zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w porównaniu do roku 2018.

Tab. 14. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2018 i 2019

	Punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:		
	poza miejscem sprzedaży (handel)	w miejscu sprzedaży (gastronomia)	razem
Stan na 31.12.2018 r.	133	62	195
Stan na 31.12.2019 r.	129	59	188

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych

Z powyższej tabeli wynika, że w 2019 r. widoczny jest spadek liczby placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych zarówno gastronomicznych jak i handlowych. Według stanu na dzień 31.12.2018 r. na terenie miasta Pabianic sprzedaż napojów alkoholowych prowadziło 195 placówek, w tym 133 placówki handlowe, 62 placówki gastronomiczne.

Na dzień 31.12.2019 r. sprzedaż napojów alkoholowych prowadziło 188 placówek, w tym 129 placówek handlowych, 59 placówek gastronomicznych.

Analizując powyższe dane obserwuje się w 2019 r. w stosunku do 2018 r. spadek obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w odniesieniu do limitu określonego w uchwale, co przekłada się na mniejszą liczbę placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

W tej sytuacji uznano za celowe ograniczenie dostępności napojów alkoholowych na terenie miasta Pabianic poprzez obniżenie limitów zezwoleń na poszczególne rodzaje alkoholu.

W celu realizacji powyższego w dniu 24 czerwca 2020 r. Rada Miejska w Pabianicach podjęła uchwałę nr XX/240/20 zmieniająca uchwałę nr LVII/733/18 z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Pabianic.

Zgodnie z ww. uchwałą limit na poszczególne rodzaje zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych został ustalony na poziomie:

1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia:

- a) w miejscu sprzedaży – **70** zezwoleń,
- b) poza miejscem sprzedaży – **150** zezwoleń;

2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa):

- a) w miejscu sprzedaży – **45** zezwoleń,
- b) poza miejscem sprzedaży – **135** zezwoleń;

3) powyżej 18% zawartości alkoholu:

- a) w miejscu sprzedaży – **45** zezwoleń,
- b) poza miejscem sprzedaży – **135** zezwoleń.

Bez zmian pozostały zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Pabianic ustalone uchwałą nr LVII/733/18 Rady Miejskiej w Pabianicach w dniu 26 lipca 2018 r. zgodnie, z którymi:

1. miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 100 metrów od:

- 1) szkół, w tym szkół artystycznych,
- 2) przedszkoli,

3) placówek wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

4) placówek opiekuńczo-wychowawczych,

5) Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej.

2. odległość, o której mowa w ust. 1, mierzona jest najkrótszą drogą wzdłuż osi ciągów komunikacyjnych dla ruchu pieszych, od głównych drzwi wejściowych do obiektów, o których mowa w ust. 1, do głównych drzwi wejściowych miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Ponadto w Pabianicach obowiązuje uchwała Nr LVII/732/18 z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych na terenie Miasta Pabianic (uprawnienie wynikające z art. 14 ust. 2b Ustawy). Jako miejsca objęte odstępstwem od zakazu wskazano tereny, na których najczęściej odbywają się w mieście festyny i imprezy kulturalno-rozrywkowe oraz co do których nie było dotąd zastrzeżeń służb odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego. Odstępstwo dotyczy 4 lokalizacji:

1) Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (obręb: P-13, nr działki 217),

2) Placu Stary Rynek (obręb: P-13, nr działki 25/5),

3) Parku im. J. Słowackiego (obręb: P-9, nr działki 193/4),

4) Parku Wolności (obręb: P-5, nr działki 9/4).

Na terenie Miasta nie wprowadzono wskazanych w Ustawie fakultatywnych rozwiązań ograniczających dostępność alkoholu:

-ograniczenie sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych (art. 12 ust. 4 Ustawy),

-czasowy lub stały zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych (art. 14 ust. 6 Ustawy).

VI. Zasoby miasta w zakresie działań profilaktycznych i naprawczych

Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym problemem alkoholowym na terenie Pabianic:

- Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, ul. Gdańska 7,

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach, ul. Partyzancka 31,

- Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o., ul. Jana Pawła II 68.

1. **Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (MCPS)** posiada zasoby umożliwiające organizację działań w zakresie ograniczania zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne. Pozwalają one dotrzeć do wszystkich członków rodziny i wesprzeć ich w różnych aspektach funkcjonowania, poprzez m.in. zajęcia dla dzieci w Placówce Wsparcia Dziennego „Junior”, dożywianie, pomoc asystentów rodziny oraz programy reintegracji społecznej i zawodowej.

W ramach **MCPS** działa:

1) **Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej**, który prowadzi w swoich strukturach:

a) Punkt Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych - oferta punktu skierowana jest do osób pijących szkodliwie i nadużywających alkoholu oraz ich bliskich jak również do osób, które potrzebują porady w utrzymaniu abstynencji. W Punkcie Konsultacyjnym można uzyskać wsparcie w zakresie:

- motywowania do leczenia osób pijących w sposób szkodliwy lub problemowy,

- informacji o miejscach leczenia uzależnień,

- motywowania do utrzymania abstynencji,

- pomocy osobom uzależnionym od alkoholu w podejmowaniu kolejnych kroków w trzeźwieniu (oferta skierowana do osób, które ukończyły programy terapeutyczne w placówkach leczenia uzależnień),

- pomocy osobom pijącym w sposób ryzykowny i szkodliwy,
- konsultacji z terapeutą uzależnień,
- wspieranie i motywowanie członków rodzin osób z problemem alkoholowym do wprowadzenia pozytywnych zmian i poprawy sytuacji życiowej.

Punkt Konsultacyjny prowadzi również spotkania edukacyjne dla osób pijących w sposób problemowy i psychoedukacyjne dla osób z problemem alkoholowym oraz spotkania wspierające dla osób uzależnionych od alkoholu po ukończeniu podstawowego programu terapeutycznego w Poradni Leczenia Uzależnień. W ramach Punktu prowadzone są działania w zakresie tworzenia i umacnianie systemu wsparcia oraz poszukiwanie własnych zasobów i wykorzystanie ich do podjęcia konstruktywnych zmian w trzeźwym życiu. Punkt Konsultacyjny współpracuje z Wydziałem Pomocy Środowiskowej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach oraz Poradnią Leczenia Uzależnień Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. w zakresie kierowania osób mających problem alkoholowy do udziału w grupach terapeutycznych.

Ponadto OPIIS realizuje program socjoterapeutyczny skierowany do dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Pedagodzy Ośrodka prowadzą zajęcia profilaktyczne w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz organizują dla rodziców spotkania na temat problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych (w tym od alkoholu). W ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Problemów Narkotykowych, HIV i AIDS realizowany jest (w formie grupowej i indywidualnej) program psychoedukacyjny dla bliskich osób używających substancji psychoaktywnych (w tym alkoholu).

b) Klub Integracji Społecznej

Celem głównym Klubu Integracji Społecznej jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, których szanse na otwartym rynku pracy są najmniejsze ze względu na niskie kwalifikacje oraz problemy z pełnoprawnym uczestnictwem w życiu społecznym i zawodowym. Klub Integracji Społecznej wspiera działania integracyjne dla grup osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. Ponadto KIS prowadzi działania mające na celu m.in. minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia, kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości, kształtowanie umiejętności w zakresie kompetencji społecznych, kształtowanie postawy samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia oraz poruszania się po rynku pracy. Osoby z problemem alkoholowym mogą tu uzyskać pomoc przy ubieganiu się o podjęcie pracy np. pomoc przy tworzeniu dokumentów aplikacyjnych jak i w przygotowaniu do rozmowy kwalifikacyjnej jak również skierowanie do prac społecznie użytecznych. W ramach realizowanego w okresie od 01.11.2017 r. do 30.06.2019 r. projektu RPO 9.1.1. "Kierunek Przemiana - aktywizacja, społeczna, edukacyjna i zawodowa", skierowanego do 60 bezrobotnych, mieszkańców Miasta Pabianic, klientów Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach zorganizowano m.in. wsparcie specjalistów (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień), szkolenia kompetencyjne (kurs komputerowy) i zawodowe oraz staże zawodowe, udzielano wsparcia przy realizacji określonych zadań projektowych: praca socjalna, Program Aktywizacja i Integracja, Prace Społecznie Użyteczne. Realizuje program prac społecznie użytecznych, w tym dla osób uzależnionych. KIS współpracuje z Klubem Integracji Społecznej w Łodzi, CIS Mea w Łodzi, Spółdzielnią Socjalną – Zielone Pabianice.

Kontynuacją podjętych działań jest projekt RPO "Droga do przemiany". Swoim wsparciem obejmuje on 90 uczestników KIS – klientów pomocy społecznej zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (w trzech rocznych edycjach po 30 uczestników) w okresie od 01.10.2019 r. do 30.09.2022 r. RPO, Priorytet IX Włączenie Społeczne. W ramach projektu oferowane jest wsparcie w postaci pracy socjalnej oraz wsparcie specjalistów: terapeuty uzależnień, psychologa, prawnika, można również skorzystać z warsztatów kompetencji życiowych.

2) Placówka Wsparcia Dziennego „Junior”

Podopiecznymi ww. placówki są młodzi ludzie w wieku 7-18 lat, których dotyczą różnorakie problemy rodzinne, społeczne oraz szkolne. PWD "Junior" prowadzi zajęcia profilaktyczne, edukacyjne, kompensacyjno-wyrównawcze, pomaga w nauce i nadrabianiu zaległości w szkole. Organizuje akcje profilaktyczne, warsztaty ze specjalistami, rozwija zainteresowania i uzdolnienia dzieci poprzez organizację m.in. zajęć plastycznych, teatralnych, komputerowych, sportowych. Organizuje im czas wolny od zajęć szkolnych i promuje zdrowy tryb życia, kładzie nacisk na prawidłowy rozwój społeczny dzieci, aby potrafiły rozróżnić zachowania dobre od tych społecznie nieakceptowanych. Ponadto w placówce realizowany jest program socjoterapeutyczny „Tratwa”, którego celem jest korygowanie funkcjonowania dzieci i eliminowanie zaburzeń zachowania oraz

wspieranie dzieci w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, a także pomoc w przywracaniu prawidłowej funkcji rodziny poprzez wspomaganie rodziców w rozwiązywaniu ich problemów osobistych oraz wychowawczych z dziećmi. Od października 2017 r. Placówka realizuje również program socjoterapeutyczny „Rodzina Miśków”, stworzony przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W celu poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym dyżury pełni psycholog. Podczas dyżurów prowadzone są warsztaty dla dzieci oraz indywidualne spotkania z dziećmi i rodzicami. Placówka organizuje co roku zimowe i letnie półkolonie, w których uczestniczy ok. 120 dzieci.

2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach została powołana w celu inicjowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a także do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Do zadań MKRPA należy w szczególności:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu, w tym:
 - a) inicjowanie i prowadzenie spotkań motywujących osoby uzależnione, kierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - b) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w przedmiocie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie lecznictwa odwykowego i złożenie wniosku do sądu o wszczęcie postępowania,
 - c) kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- 2) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie Miasta Pabianic miejsc sprzedaży napojów alkoholowych oraz warunków sprzedaży tych napojów,
- 3) inicjowanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, wobec rodzin, w których występują problemy alkoholowe,
- 4) współdziałanie z władzami publicznymi, instytucjami oraz organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia i wartości abstynencji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 5) kontrolowanie sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania Ustawy;
- 6) inicjowanie innych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wykonywanie innych czynności określonych przepisami prawa.

Za udział w posiedzeniach i pracach MKRPA przysługuje wynagrodzenie w wysokości: członek MKRPA - 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, sekretarz MKRPA – 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę a przewodniczący MKRPA – 25% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wynagrodzenie członkowi Komisji przysługuje każdorazowo za czynności wykonywane poza godzinami pracy: posiedzenia plenarne, zespoły motywujące, kontrole punktów sprzedaży alkoholu i oświadczeń o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów alkoholu w punkcie sprzedaży w roku poprzednim, pomiary odległości i sprawdzanie usytuowania punktów oraz inne czynności związane z realizacją zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 Ustawy. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi protokół z wykonanych zadań. Wypłata wynagrodzenia będzie następować do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

3. Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

W strukturach Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. funkcjonuje Pabianickie Centrum Psychiatryczne, które prowadzi Poradnię Leczenia Uzależnień. Podstawowym celem Poradni jest prowadzenie programu terapeutycznego, mającego na celu zmiany w funkcjonowaniu pacjentów. Pacjenci mogą skorzystać z zajęć grupowych oraz indywidualnych konsultacji z wykwalifikowanym personelem terapeutycznym i lekarskim. W Poradni prowadzone są również sesje psychoterapii i poradnictwo dla rodzin pacjentów uzależnionych od alkoholu. Program zajęć konstruowany jest w oparciu o obowiązujące w lecznictwie odwykowym standardy.

4. **Straż Miejska w Pabianicach** podejmuje wśród uczniów pabianickich szkół działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych m.in. zajęcia profilaktyczne dla uczniów, spotkania z rodzicami w szkołach, organizacja corocznego turnieju halowej piłki nożnej o Puchar Komendanta Straży Miejskiej, we współpracy z MKRPA zorganizowano akcję „Nie piję - sportem żyję!”. Straż Miejska przeprowadza kontrole miejsc zagrożonych demoralizacją oraz gromadzenia się młodzieży. Ponadto przedstawiciel Straży Miejskiej jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Straż Miejska współpracuje z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta koło Pabianickie.

5. **Organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie**

W Pabianicach działają organizacje pozarządowe i grupy abstynenckie, które są cennym zasobem przy realizacji działań w zakresie profilaktyki uzależnień. Wśród organizacji prowadzących działania w zakresie interwencji kryzysowej, poradnictwa i konsultacji specjalistycznych można wskazać m.in.:

- Pabianickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich "DOM", ul. Garncarska 7,
- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Pabianickie, ul. Tadeusza Kościuszki 22/26,
- Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy "SZANSA", ul. Gdańska 7,
- Stowarzyszenie "ORATORIUM – Przygoda Życia", ul. Marii Konopnickiej 39,
- Fundacja "Rampa", ul. Poprzeczna 19-21,
- Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna Oddział w Pabianicach, ul. Targowa 21A.

W działania z zakresu profilaktyki uzależnień angażują się również parafie i grupy AA.

Ponadto na terenie Pabianic działa Spółdzielnia Socjalna - Zielone Pabianice powołana uchwałą nr XXX/402/16 z dnia 8 listopada 2016 r. Rady Miejskiej w Pabianicach. Założycielami Spółdzielni są Miasto Pabianice i Stowarzyszenie Oratorium – Przygoda Życia. Spółdzielnia socjalna jest podmiotem ekonomii społecznej, którego działalność polega na prowadzeniu wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę jej członków w celu ich społecznej i zawodowej reintegracji. Spółdzielnia socjalna zatrudnia osoby z grupy wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i służy ich aktywizacji zawodowej.

VII. Wnioski i rekomendacje

Wnioski

1. Przeprowadzona w 2015 r. diagnoza wykazała, że ponad połowa dorosłych mieszkańców Miasta spożywa alkohol (54,9%), przy czym częściej są to mężczyźni (69,4%) niż kobiety (43,1%). Alkohol najczęściej spożywają osoby w wieku 25-34 lata (68,3%) oraz 18-24 lata (67,3%).

Grupą szczególnie zagrożoną nadużywaniem alkoholu, są osoby w wieku 34-55 lat (15,4% - pijących codziennie lub kilka razy w tygodniu) oraz osoby w wieku 55-64 lata, które codziennie spożywają alkohol. Niepokojące jest jednak to, że wśród dorosłych mieszkańców Pabianic jest wysoki odsetek osób deklarujących, że w ich otoczeniu jest osoba uzależniona od alkoholu (19,7%). Pod względem dochodów i wykształcenia, po alkohol najchętniej sięgają osoby z wysokimi zarobkami (85,7%) oraz z wyższym wykształceniem (63,5%).

2. Wyniki badań z 2015 r. potwierdziły, że alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną używką w środowisku młodych ludzi. Pierwszy kontakt z alkoholem miały już dzieci w wieku 9 lat. Częściej po alkohol sięgają chłopcy niż dziewczęta. Najbardziej popularnymi napojami alkoholowymi wśród młodzieży były piwo i wódka. Wśród uczniów pabianickich szkół, najczęściej kupowanym alkoholem (w ciągu 30 dni poprzedzających badanie) było piwo (35%) oraz wódka (21,9%). Alkoholu w ogóle nie kupowali uczniowie szkół podstawowych, natomiast niezależnie od rodzaju trunku, to najczęściej był on nabywany przez najstarszą młodzież. Połowa badanej młodzieży, do tej pory nigdy się nie upiła. 16,3% badanych uczniów przyznało, że pierwsze upojenie alkoholowe mieli w wieku 16 lat lub więcej. Zdaniem uczniów alkohol jest łatwo dostępny. Najczęstszym powodem spożywania alkoholu przez młodzież jest ciekawość. Rzadziej piją z nudów, chęci zapomnienia o problemach, akceptacji w grupie rówieśniczej czy dowartościowania się. Nieco ponad 1/4 badanych wskazała przyjemność jako inny powód picia alkoholu.

Z opinii badanych nauczycieli wynika, że dostrzegają wśród swoich uczniów konsekwencje stosowania używek. Najczęściej jest to bark skupienia i koncentracji, nadpobudliwość oraz pogorszenie wyników w nauce.

3. Mieszkańcy Pabianic nie mają świadomości na temat stosowania używek. Istnieje potrzeba edukacji osób dorosłych jak również dzieci i młodzieży w zakresie konsekwencji nadużywania alkoholu.

4. Na przestrzeni lat 2017, 2018 i 2019 wzrosła liczba osób hospitalizowanych w Pabianickim Centrum Psychiatrycznym z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu. W badanych latach wzrosła również liczba świadczeń udzielonych w Poradni Leczenia Uzależnień a tym samym liczba osób korzystających z tych świadczeń. Z wizyt w Poradni korzysta najwięcej osób w przedziale wiekowym 30-64 lat, najrzadziej osoby 65+. Wśród leczonych w PLU zdecydowana większość to mężczyźni.

Oferta Poradni dla osób z problemem alkoholowym jest znacząca, ale wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu świadczy o potrzebie wsparcia placówki w zakresie realizowanych usług.

Brakuje specjalistycznych placówek leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego dla dzieci i młodzieży.

5. Miasto dysponuje Ośrodkiem Profilaktyki i Integracji Społecznej, działającym w strukturach Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej, który realizuje działania w zakresie wsparcia osób uzależnionych i współuzależnionych. Warto podkreślić, że zróżnicowane potrzeby beneficjentów nakładają na placówkę stałe monitorowanie swoich działań w celu ograniczenia występowania negatywnych zjawisk, będących skutkiem nadużywania alkoholu. Rozszerzenie w ramach Ośrodka specjalistycznego poradnictwa oraz dostosowanie programów profilaktycznych do potrzeb osób uzależnionych i ich rodzin, jak również dzieci i młodzieży.

6. W latach 2018 i 2019 obserwuje się znaczny spadek wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (2018 r. – 148, 2019 r. – 88). Tym samym spada liczba placówek prowadzących sprzedaż alkoholu (2018 r. – 195, 2019 r. – 188).

7. Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, że w 2017 r. liczba składanych wniosków o leczenie odwykowe wobec osób z problemem alkoholowym wyniosła 56, a w latach 2018 i 2019 wzrosła i utrzymuje się na podobnym poziomie, wynosi odpowiednio 70 i 67.

8. W porównaniu z latami 2017 i 2018 wzrosła w 2019 r. liczba podjętych przez Straż Miejską w Pabianicach interwencji wobec osób spożywających alkohol w miejscu publicznym i wyniosła 295 (2017 – 231, 2018 – 210).

9. Wzrost liczby dzieci korzystających z zajęć w Placówce Wsparcia Dziennego „JUNIOR”, w tym dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, świadczy o potrzebie kontynuacji podejmowanych przez Placówkę działań profilaktycznych.

10. W związku z epidemią COVID-19 i ciągle zwiększającą się ogólną liczbą zachorowań zmianie uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Rekomendacje

1. Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie wpływu stanu epidemii COVID-19 na problemy alkoholowe, w szczególności w zakresie ochrony dzieci i dorosłych przed przemocą w rodzinie.

2. Dostosowanie oferty profilaktycznej oraz pomocowej do warunków pracy zdalnej (adekwatnie do potrzeb).

3. Podejmowanie działań w zakresie ograniczania fizycznej dostępności alkoholu.

4. Podejmowanie działań na rzecz uświadamiania społeczności lokalnej o negatywnych skutkach picia alkoholu.

5. Wspieranie Poradni Leczenia Uzależnień w Pabianickim Centrum Medycznym Sp. z o.o. zapewniającej kompleksową opiekę terapeutyczną w obszarze leczenia uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, m.in. poprzez zakup świadczeń gwarantowanych, zapewnienie właściwych warunków do prowadzenia terapii, zapewnienie zespołowi terapeutycznemu dostępu do superwizji.

6. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz dzieci i młodzieży z rodzin uzależnionych.

7. Regularne kontrole punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

8. Poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub z rodzin zagrożonych tym problemem w Placówce Wsparcia Dziennego "JUNIOR".

9. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.

10. Podnoszenie kompetencji zawodowych realizatorów i partnerów Programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

11. Upowszechnienie i wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

12. Realizowanie programów profilaktycznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. CELE PROGRAMU

Cel operacyjny 2 Narodowego Programu Zdrowia: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi					
ZADANIA		DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu					
1.1.	Zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu.	Leczenie psycho i farmakologiczne	Osoby uzależnione od alkoholu	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba osób objętych leczeniem
		Superwizja grupowa	Personel Poradni Leczenia Uzależnień	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba superwizji; Liczba osób biorących udział
		Warsztaty/ szkolenia	Personel Poradni Leczenia Uzależnień	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba warsztatów/ szkoleń; Liczba osób biorących udział
1.2.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu, oraz popularyzowanie metod mających naukowo dowiedzioną skuteczność.	Pogłębiona terapia uzależnień prowadzona przez psychoterapeutów uzależnień: a) indywidualna, b) grupowa;	Osoby uzależnione od alkoholu	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba konsultacji indywidualnych; Liczba osób objętych leczeniem; Liczba konsultacji grupowych; Liczba osób biorących udział
		Przeciwdziałanie nawrotom – warsztaty	Osoby uzależnione od alkoholu	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba i rodzaj warsztatów; Liczba osób
		Adaptacja terenu przy Poradni Leczenia Uzależnień do prowadzenia terapii na zewnątrz	Osoby uzależnione od alkoholu	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba osób korzystających z terapii
1.3.	Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.	Psychoedukacja rodzin-zajęcia grupowe	Członkowie rodzin osób uzależnionych od alkoholu	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba grup; Liczba osób
		Konsultacje indywidualne i grupowe dla DDA	Dorośle Dzieci Alkoholików	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia	Liczba konsultacji indywidualnych;

				Uzależnień	Liczba konsultacji grupowych; Liczba osób
		Terapia rodzinna/ małżeńska	Osoby uzależnione od alkoholu	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba osób
1.4.	Prowadzenie oferty działań zmierzających do aktywizacji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu.	Warsztaty doskonalenia umiejętności psychospołecznych	Osoby uzależnione od alkoholu	PCM Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień	Liczba warsztatów; Liczba osób
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie					
2.1.	Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy w Rodzinie	Osoby z problemem przemocy w rodzinie i współwystępującym problemem alkoholowym w rodzinie	MCPS	Liczba konsultacji; Liczba osób;
		Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	Osoby doznające przemocy w rodzinie, w szczególności w rodzinie z problemem alkoholowym	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba konsultacji; Liczba sporządzonych procedur Niebieskie Karty; Liczba grup roboczych;
		Prowadzenie przez MKRPA konsultacji motywująco-wspierających dla osób doznających przemocy	Osoby doznające przemocy	MKRPA	Liczba konsultacji; Liczba osób
		Sporządzanie przez MKRPA Niebieskich Kart w sytuacji stwierdzenia przemocy w rodzinie	Osoby doznające przemocy	MKRPA	Liczba Niebieskich Kart
		Konsultacje psychologiczne	Podopieczni PWD "JUNIOR" z rodzin, w których występuje przemoc	MCPS	Liczba dzieci; Liczba konsultacji
2.2.	Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej	Realizacja programu socjoterapeutycznego	Dzieci z rodzin z problemem	MCPS	Liczba szkół, w których realizowany jest

	i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	TRATWA na terenie szkół podstawowych	alkoholowym		program; Liczba grup; Liczba dzieci w programie
		Realizacja programu socjoterapeutycznego TRATWA w PWD JUNIOR	Podopieczni PWD "JUNIOR"	MCPS	Liczba dzieci w programie
		Pomoc psychologiczna w PWD JUNIOR	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	MCPS	Liczba dzieci
		Opieka nad dziećmi w PWD JUNIOR	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	MCPS	Liczba dzieci
		Organizowanie zajęć pozaszkolnych, w tym zajęć z psychologiem, socjoterapeutą, zajęć ogólnorozwojowych	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba dzieci; Liczba zajęć
		Organizowanie wypoczynku podczas ferii letnich i zimowych	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba dzieci; Liczba działań
2.3.	Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom/ opiekunom z rodzin, w których występuje problem alkoholowy.	Indywidualne konsultacje z terapeutą uzależnień	Rodzice/opiekunowie z rodzin, w których występuje problem alkoholowy	MCPS	Liczba konsultacji: Liczba osób
		Indywidualne konsultacje z psychologiem	Rodzice/opiekunowie z rodzin, w których występuje problem alkoholowy	MCPS	Liczba konsultacji: Liczba osób objętych wsparciem
		Indywidualne konsultacje z prawnikiem	Rodzice/opiekunowie z rodzin, w których występuje problem alkoholowy	MCPS	Liczba konsultacji: Liczba osób objętych wsparciem
		Indywidualne konsultacje z socjoterapeutą	Rodzice/opiekunowie z rodzin, w których występuje problem alkoholowy	MCPS	Liczba konsultacji: Liczba osób objętych wsparciem
		Organizacja warsztatów,	Rodzice	MCPS	Liczba osób objętych

		spotkań indywidualnych i grupowych z psychologiem dla rodziców/opiekunów.	podopiecznych PWD „JUNIOR”		wsparciem; Liczba działań
2.4.	Podejmowanie działań przez MKRPA w celu objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.	Kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	Osoby z problemem alkoholowym	MKRPA	Liczba osób skierowanych na badania
		Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny w celu nałożenia obowiązku leczenia odwykowego	Osoby uzależnione od alkoholu	MKRPA	Liczba skierowanych wniosków
		Kierowanie osób mających problem alkoholowy do Poradni Leczenia Uzależnień oraz innych placówek pomocowych	Osoby z problemem alkoholowym	MKRPA	Liczba osób
		Prowadzenie konsultacji motywujących do podjęcia leczenia odwykowego	Osoby z problemem alkoholowym	MKRPA	Liczba konsultacji; Liczba osób
		Prowadzenie konsultacji motywujących dla członków rodzin z problemem alkoholowym	Członkowie rodzin z problemem alkoholowym	MKRPA	Liczba konsultacji; Liczba osób
		3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych			
3.1.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia.	Realizacja ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych na temat szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia (w tym: „Ogólnopolski Dzień Trzeźwości” oraz „Dzień Świadomości FASD”)	Mieszkańcy miasta Pabianic	MCPS	Liczba i rodzaj kampanii
		Realizacja zajęć w zakresie profilaktycznej działalności	Uczniowie pabianickich placówek	MCPS SM	Liczba zajęć; Liczba uczestników

		informacyjno-edukacyjnej	oświatowych		zajęć
		Prowadzenie kampanii profilaktycznych	Mieszkańcy miasta Pabianic	MKRPA SM	Liczba kampanii profilaktycznych
		Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych /ulotki, breloki/ z zakresu problemów alkoholowych	Mieszkańcy miasta Pabianic	MKRPA	Liczba i rodzaj podjętych działań
		Zajęcia tematyczne. Konsultacje/warsztaty psychologiczne i socjoterapeutyczne. Współpraca z instytucjami zajmującymi się problematyką alkoholową.	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba dzieci; Liczba zajęć; Liczba konsultacji; Liczba warsztatów; Liczba instytucji
3.2.	Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.	Pozyskanie (opracowanie) i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców, zamieszczanie materiałów na stronie internetowej OPiIS	Dorośli mieszkańcy Miasta Pabianic, w tym rodzice/ opiekunowie	MCPS	Liczba i rodzaj rozprawdzonych materiałów; Liczba informacji zamieszczonych na stronie internetowej OPiIS
		Zajęcia tematyczne i warsztaty z psychologiem	Rodzice/opiekunowie podopiecznych PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba rodziców/opiekunów; Liczba zajęć; Liczba warsztatów;
		Spotkania z rodzicami/ opiekunami w szkołach	Rodzice/opiekunowie	SM	Liczba spotkań; Liczba osób
		Spotkania z seniorami w Centrum Seniora	Uczastnicy Centrum Seniora	SM	Liczba spotkań; Liczba osób
3.3.	Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.	Realizacja ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych na temat zjawiska przemocy, działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym: „16 Dni Przeciwko Przemocy ze Względu na Płeć” oraz	Mieszkańcy miasta Pabianic	MCPS SM	Liczba i rodzaj kampanii

		„Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem”)			
		Prowadzenie kampanii profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w rodzinie z problemem alkoholowym	Mieszkańcy miasta Pabianic	MKRPA	Liczba i rodzaj podjętych działań
		Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie wpływu stanu epidemii COVID-19 na problemy alkoholowe, szczególnie w zakresie ochrony dzieci i dorosłych przed przemocą w rodzinie.	Mieszkańcy miasta Pabianic	MCPS	Liczba i rodzaj podjętych działań
		Zajęcia tematyczne	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba dzieci; Liczba zajęć
		Warsztaty z psychologiem	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba dzieci; Liczba warsztatów
		Informowanie o miejscach wsparcia poprzez tablicę informacyjną w PWD JUNIOR	Podopieczni, rodzice/opiekunowie podopiecznych PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba działań informacyjnych
		Współpraca z instytucjami zajmującymi się problematyką alkoholową i przemocy w rodzinie	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba instytucji
		Spotkania w szkołach	Rodzice/pedagodzy/ wychowawcy	SM	Liczba spotkań; Liczba osób
		Spotkania z seniorami w Centrum Seniora	Uczestnicy Centrum Seniora	SM	Liczba spotkań; Liczba osób
3.4.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia	Organizacja szkoleń przygotowujących realizatorów uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach	Przedstawiciele placówek oświatowych oraz instytucji pomocowych z terenu Miasta Pabianic	MCPS	Liczba szkoleń; Liczba przeszkolonych osób

	psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój.	Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego			
		Zajęcia tematyczne (m.in. kreatywne, manualne)	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba dzieci; Liczba zajęć
		Realizacja programów rekomendowanych	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba dzieci; Liczba, nazwa oraz rodzaj programów
		Zajęcia ogólnorozwojowe	Podopieczni PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba dzieci; Liczba zajęć
3.5.	Prowadzenie i upowszechnienie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki i pracy.	Kolportaż ulotek w zakładach pracy na terenie miasta Pabianic	Mieszkańcy miasta Pabianic, pracownicy wybranych zakładów pracy	MKRPA	Liczba ulotek; Liczba zakładów pracy
3.6.	Poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.	Przygotowanie i realizacja zajęć psychoedukacyjnych (adekwatnie do potrzeb)	Rodzice i opiekunowie, wychowawcy	MCPS	Liczba zajęć; Liczba osób
		Realizacja programów rekomendowanych. Realizacja autorskich programów.	Wychowawcy i wolontariusze PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba i nazwa programów. Liczba dzieci; Liczba wychowawców i wolontariuszy zaangażowanych w realizację programów
3.7.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców.	Realizacja programu „FRED goes NET” (adekwatnie do potrzeb)	Dzieci i młodzież eksperymentująca z alkoholem	MCPS	Liczba zajęć; Liczba uczestników zajęć
		Realizacja programu „Pomarańczowa Linia” – konsultacje indywidualne	Dzieci i młodzież eksperymentujące z alkoholem i ich bliscy	MCPS	Liczba konsultacji; Liczba osób
		Realizacja programów rekomendowanych.	Podopieczni, wychowawcy i wolontariusze PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba i nazwa programów; Liczba dzieci w programie; Liczba wychowawców i wolontariuszy

					zaangażowanych w realizację programów
3.8.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej.	Realizacja programu „FRED goes NET” (adekwatnie do potrzeb)	Dzieci i młodzież nadużywająca alkoholu	MCPS	Liczba zajęć; Liczba uczestników zajęć
		Realizacja programu „Pomarańczowa Linia” – konsultacje indywidualne	Dzieci i młodzież nadużywająca alkoholu i ich bliscy	MCPS	Liczba konsultacji; Liczba uczestników konsultacji
		Spotkania edukacyjne w Punkcie Konsultacyjnym ds. Problemów Alkoholowych	Osoby dorosłe pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy, problemowy	MCPS	Liczba osób; Liczba konsultacji
		Spotkania psychoedukacyjne w Punkcie Konsultacyjnym ds. Problemów Alkoholowych	Osoby dorosłe z problemem alkoholowym	MCPS	Liczba osób; Liczba konsultacji
		Konsultacje wspierające w Punkcie Konsultacyjnym ds. Problemów Alkoholowych	Osoby dorosłe uzależnione od alkoholu po ukończeniu programu terapeutycznego	MCPS	Liczba osób; Liczba konsultacji
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych					
4.1.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych i innych podmiotów realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na rzecz mieszkańców Pabianic.	Konkurs ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego	Instytucje, stowarzyszenia, osoby fizyczne i inne podmioty realizujące zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na rzecz mieszkańców Pabianic	Urząd Miejski w Pabianicach	Liczba zawartych umów na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego; Liczba podjętych działań; Liczba adresatów zadań
4.2.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Organizacja szkoleń i zajęć warsztatowych dla przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających	Przedstawiciele instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających	MCPS	Liczba i rodzaj szkoleń; Liczba przeszkolonych osób

		z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
4.3.	Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.	Szkolenie dla pedagogów z zakresu pomocy dzieciom doznającym przemocy seksualnej	Pedagodzy pracujący z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym	MCPS	Liczba pedagogów; Liczba placówek
		Udział w kursach, szkoleniach i konferencjach podnoszących kompetencje wychowawców PWD "JUNIOR" w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych	Wychowawcy PWD „JUNIOR”	MCPS	Liczba szkoleń; Liczba wychowawców
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego					
5.1.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, w szczególności zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim	Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	MKRPA	Liczba skontrolowanych placówek
5.2.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie naruszania art. 13 ¹ i 15 Ustawy oraz wypełniania innych obowiązków związanych z posiadaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi /ulotki, plakaty/	Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	MKRPA	Liczba podjętych działań
5.3.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13 ¹ i 15 Ustawy.	Prowadzenie kontroli interwencyjnych w sytuacji nieprzestrzegania przez placówkę sprzedaży alkoholu zapisów Ustawy	Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	MKRPA SM	Liczba podjętych działań; Liczba ukaranych podmiotów
5.4.	Występowanie przed sądem w charakterze			MKRPA	Liczba spraw

	oskarżyciela publicznego.	Kierowanie do Sądu wniosków o ukaranie	Osoby naruszające przepisy art. 13 ¹ i 15 ustawy	SM	Liczba wniosków o ukaranie
5.5.	Inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Opiniowanie wniosków związanych z wydaniem zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z odpowiednią uchwałą Rady Miejskiej	Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	MKRPA	Liczba opiniowanych wniosków
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej					
6.1.	Wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej, organizującego działania o charakterze społecznym, terapeutycznym i zatrudnieniowym dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub innych środków odurzających.	Przeprowadzenie cyklu spotkań indywidualnych w Klubie Integracji Społecznej	Osoby z problemem alkoholowym skierowane do KIS kontraktem socjalnym	MCPS	Liczba spotkań indywidualnych; Liczba osób
		Wsparcie doradcy zawodowego	Uczestnicy KIS z problemem alkoholowym	MCPS	Liczba uczestników KIS z problemem alkoholowym
		Realizacja programu prac społecznie użytecznych (PSU), w tym motywowanie, kierowanie, monitorowanie uczestników PSU	Uczestnicy PSU z problemem alkoholowym	MCPS	Liczba uczestników KIS z problemem alkoholowym

VIII. PARTNERZY

- 1) Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach;
- 2) Sąd Rejonowy w Pabianicach;
- 3) Prokuratura Rejonowa w Pabianicach;
- 4) Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach;
- 5) organizacje pozarządowe.

IX. KOORDYNATOR

Koordinatorem Programu jest Przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

X. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Środki w wysokości 1.500.000,00 zł na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zostały zabezpieczone w budżecie Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach oraz Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej zgodnie z poniższą klasyfikacją:

Dział 851 - Ochrona zdrowia - 1.400.000,00 zł

Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii - 207.831,00 zł, w tym:

Urząd Miejski w Pabianicach - 115.000,00 zł,

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach – 92.831,00 zł;

Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 1.192.169,00 zł, w tym:

Urząd Miejski w Pabianicach - 485.000,00 zł,

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach – 707.169,00 zł;

Dział 855 - Rodzina - 100.000,00 zł

Rozdział 85504 - Wspieranie rodziny - 100.000,00 zł (Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach - Placówka Wsparcia Dziennego JUNIOR)

XI. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ich skuteczność oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Zebrane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu w przyszłości.

Prezydent Miasta przedkłada Radzie Miejskiej w Pabianicach do dnia 31 maja 2022 r. sprawozdanie z realizacji Programu.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Pabianicach

Krzysztof Rąkowski